

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	38658 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38658
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Шваб Анатолій Георгійович, Сабура Олег Ігорович, Константінова Вікторія Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	14.09.2020 р. – 16.09.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://office.naqa.gov.ua/vo/form-se/2144/view>

Програма візиту експертної групи <https://office.naqa.gov.ua/vo/accreditation-folder/2144>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальні враження про ОНП та освітній процес є позитивними. ОНП «Історія та археологія» є актуальною, враховує сучасні вимоги ринку праці та інтереси стейкхолдерів. За результатами опрацювання наданих документів та проведених дистанційних зустрічей експертна група встановила, що проектування та цілі ОНП, доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, рівень навчання і викладання за освітньою програмою, організація контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти, академічна доброчесність, людські ресурси, освітнє середовище та матеріальні ресурси, внутрішнє забезпечення якості освітньої програми, прозорість та публічність, навчання через дослідження відповідає Критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм з недоліками, які не є суттєвими. Мають місце суттєві недоліки структури та змісту освітньо-наукової програми, але ці недоліками можуть бути усунуті протягом 1 року. Керівництво ЗНО позитивно реагує на зауваження й рекомендації експертної групи. Експертна група вважає, що ЗВО має значні резерви удосконалення освітньої діяльності в цілому, що і стало предметом консультаційного оцінювання. Загалом, ОНП «Історія та археологія» має перспективи для подальшого існування, розвитку та удосконалення в майбутньому.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами є домінування у науково-дослідницькій тематиці здобувачів ОНП регіональної тематики та тематики, пов'язаної з історією країн, з якими Закарпаття мало тісні історичні та культурні зв'язки; тісний зв'язок науково-дослідної тематики здобувачів із давно сформованими в УжНУ науковими історичними школами гунгаристики, богемістики та словакістики. В якості елементу вступного випробування використовуються презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень; наявні механізми визнання результатів навчання в інших ЗВО та в неформальній освіті. Сильними сторонами є сбалансоване поєднання видів навчальних занять та аудиторної і самостійної роботи; використання групового та індивідуального підходу у виборі форм, методів та засобів навчання з урахуванням особливостей контингенту аспірантів, рівня їх підготовки, професійних інтересів, психологічних особливостей; тісний взаємозв'язок між науковою тематикою здобувачів, наукових керівників та профільних кафедр; постійне оновлення ОНП та навчально-методичного забезпечення; наявність системи моніторингу якості освіти; тісні наукові контакти із освітньо-науковими установами сусідніх країн; участь здобувачів та НПП у міжнародних наукових проектах. Варто відзначити високий рівень співпраці з роботодавцями в реалізації цілей ОНП і залучення до викладання професіоналів-практиків. Прийняті Антикорупційна програма та План заходів, спрямованих на запобігання, протидію та виявлення корупції дозволяють проводити відповідну системну роботу. Керівництво університету має позитивний досвід вирішення проблем, пов'язаних із проявами корупції. Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування забезпечує зворотній зв'язок із роботодавцями, активно співпрацює із Закарпатською обласною службою зайнятості, обласною владою та громадськими активістами. Серед позитивних практик слід відмітити спроможність університету організаційно та матеріально забезпечити для здобувачів в межах ОНП апробацію результатів наукових досліджень завдяки випуску фахового наукового видання, включеного до категорії "Б" – Наукового вісника Ужгородського університету, серія «Історія». У фаховому виданні університету для здобувачів ОНП публікація результатів досліджень є безкоштовною. Крім того, у здобувачів з'явилась можливість отримати з преміального фонду університету матеріальну винагороду за публікації в наукометричних виданнях. В університеті успішно реалізується "Стратегія інтернаціоналізації". Факультет історії та міжнародних відносин має успішний досвід співпраці з низкою ЗВО країн Вишеградської групи та реалізації Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Певним недоліком є недостатня узгодженість формулювань мети, цілей та унікальності ОНП із заявленою, з одного боку, універсальністю програми, яка мала б охопити всю проблематику та напрями досліджень спеціальності «Історія та археологія», а з іншого – із значно вужчою науково-тематичною скерованістю наукових досліджень здобувачів, яка сфокусована на регіональній історії та історії Центрально-Східної Європи. Рекомендовано звужити прописаний фокус ОНП до фактично існуючої і активно впроваджуваної в УжНУ науково-дослідної проблематики та гармонійно поєднати її із освітнім компонентом програми. Окремі розділи профілю ОНП виписані некоректно і виходять за межі її можливостей; предметна область спеціальності представлена лише одним обов'язковим нормативним ОК обсягом 4 кредити; ОНП не передбачає можливості вибору ОК із ОП інших спеціальностей та освітніх рівнів; запропоновані НП вибіркові дисципліни здебільшого не узгоджуються із науково-дослідницькою тематикою здобувачів. Має місце певне обмеження можливостей визнання результатів навчання, набутих аспірантом в інших ЗВО, лише нормативними (обов'язковими) ОК. При браку можливості визнання результатів навчання, набутих аспірантом в інших ЗВО, які можуть бути зараховані як дисципліни вільного вибору. Хоча у наявній документації і зазначені види робіт, які підлягають перевірці на наявність плагіату, та відповідальні за організацію такої перевірки особи, сам механізм здійснення такої перевірки чітко не виписаний. Рекомендується у нормативних документах чіткіше прописати цей механізм. Рекомендується внести до відповідних нормативних документів положення, що дозволяти б враховувати відгуки здобувачів освіти про задоволеність викладанням при підписанні договорів із викладачами. Певним недоліком є виявлена недостатня обізнаність здобувачів щодо деяких своїх можливостей. Рекомендується звернути увагу на розширення відповідної інформативної підтримки здобувачів. Здобувачі формально не входили до складу робочої групи ОНП. Порадник щодо заповнення форми відомостей про СО, розміщений на сторінці Інфо-центру ЗВО, є далеким від повноти і досконалості, що вплинуло на якість підготовлених відомостей про СО по ОНП, яка акредитується. Навігація по сайту ЗВО є не достатньо зручною, що дещо ускладнює пошук інформації. Рекомендація: вдосконалити навігацію по офіційному сайту. До міжнародної

академічної мобільності та міжнародних наукових проектів залучені далеко не всі 41 здобувачі, наявні на ОНП. Рекомендується ширше залучати здобувачів ОНП до відповідних активностей.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі та унікальність ОНП сформульовані доволі узагальнено і бракує чіткості формулювання регіонального або проблемного контексту. Окремі цілі, як то «допомогти здобувачу в його науково-дослідній роботі з вибором теми дослідження», «створення умов для підготовки та публікації проміжних та остаточних результатів власного наукового дослідження здобувача», «забезпечення якісного проміжного контролю виконання здобувачем ступеня доктора філософії власного наукового дослідження» тощо є надто вузькими і елементарними умовами навчання. Заявлена скерованість програми на комерціалізацію знань не забезпечена освітніми та практичними компонентами. Головна ціль ОНП зводиться до «підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних в Україні та закордоном фахівців, які володіють достатніми теоретичними знаннями, практичними вміннями та навичками для успішної наукової та науково-педагогічної діяльності у сфері історії та археології». Заявлена розробниками унікальність ОНП полягає у гармонійному поєднанні освітньої та наукової складових через співробітництво із провідними ЗВО України та Вишеградської групи. Заявлені цілі в цілому відповідають Стратегії інтернаціоналізації державного навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20138>) та Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015 – 2025 рр. (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Експертною групою встановлено, що до формування цілей та програмних результатів навчання ОНП залучалися здобувачі, роботодавці та академічна спільнота. Моніторинг якості ОНП здійснюється на різних рівнях: науково-педагогічними працівниками під час занять; на різного роду засіданнях – профільних кафедр, групи забезпечення, деканату, вчених рад факультету та університету. Упродовж 2019–2020 рр. ОНП удосконалювалася двічі. Під час перегляду ОПН у 2019 р. за побажаннями здобувачів розширено можливості для науково-пошукової роботи шляхом скорочення освітньої складової з 60 до 35 кредитів. У 2020 р. за пропозицією роботодавців та аспірантів посилено практичну складову – повернуто вилучену у 2019 р. асистентську педагогічну практику та збільшено обсяг ОНП до 40 кредитів. Дієвим інструментом постійного моніторингу якості підготовки за ОНП є створена в УжНУ онлайн платформа для опитування здобувачів та роботодавців, яка заповнюється зацікавленими сторонами щороку. Результати опитування аналізуються гарантом, групою забезпечення та зацікавленими сторонами на спільних засіданнях. Анкети опитування здобувачів та роботодавців щодо якості ОНП «Історія та археологія» за посиланнями: https://docs.google.com/forms/d/1g_TW2d6DaJxR4zGtJxUdStjMIE4gkUWExyVBVRAzYb8/viewform?ts=5e68d65b&edit_requested=true; https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScT9Pl93RvyRjGXkEk9qEgMVTkyzKPY2r1MURj_j1QQECKl3Q/viewform

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання ОНП визначені з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності «Історія та археологія» і гуманітарної галузі загалом, з врахуванням регіональних потреб. Це проявляється як в освітній, так і науково-дослідній складовій: у запровадженні в її структуру окремих освітніх компонентів; в тематичній регіональній скерованості наукових досліджень здобувачів; у використанні сучасних освітніх та наукових методик тощо. Відстеження та засвоєння сучасних тенденцій історичної науки забезпечується нормативними та вибірковими освітніми компонентами: «Історія та археологія як освітня і наукова спеціальність», «Дискусійні питання історії України», «Історична періодика в Україні та світі», «Сучасні теорії та методи історичної науки в Україні та світі», «Визначні досягнення сучасних істориків України і світу», «Дисертаційні дослідження з історії в

Україні та світі». Регіональний контекст ОНП забезпечується освітнім компонентом – Актуальні проблеми міжнародних відносин в Центральній-Східній Європі, та науковою тематикою досліджень здобувачів, яка головно сфокусована на історії Закарпаття та історії Центрально-Східної Європи. ОНП органічно інтегрована в авторитетні історичні наукові школи – гунгаристики, богемістики, словакістики, які багато років працюють в УжНУ. ОНП також узгоджена із потребами регіонального ринку праці, зокрема, із потребами освітніх навчальних закладів, науково-дослідної діяльності музейних установ та історико-культурних заповідників. Сучасні тенденції розвитку гуманітарної галузі засвоюються здобувачами під час вивчення нормативного курсу «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії» та при використанні міждисциплінарних дослідницьких практик. Під час формування цілей та ПРН за ОНП «Історія та археологія» враховано досвід КНУ імені Т. Шевченка, НУ «Львівська політехніка», Університету П.Й.Шафарика в Кошицях, Католицького університету в Ружомберку.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти спеціальності «Історія та археологія» відсутній. Програмні ПРН-1, ПРН-2, що визначені у ОНП, відповідають дескриптору «Знання»; ПРН-3, ПРН-4, ПРН-5, ПРН-11 дескриптору «Уміння, навички»; ПРН-6, ПРН-7, ПРН-10 відповідають дескриптору «Комунікація»; ПРН-8, ПРН-9 відповідають дескриптору «відповідальність та автономія». Таким чином, програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1341-2011-p#Text>) для 9-го (8-го – зі змінами в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519) кваліфікаційного рівня – Здатність особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами є домінування у науково-дослідницькій тематиці здобувачів ОНП регіональної тематики та тематики, пов'язаної з історією країн, з якими Закарпаття мало тісні історичні та культурні зв'язки; тісний зв'язок науково-дослідної тематики здобувачів із давно сформованими в УжНУ науковими історичними школами гунгаристики, богемістики та словакістики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Певним недоліком є недостатня узгодженість формулювань мети, цілей та унікальності ОНП із заявленою, з одного боку, універсальністю програми, яка мала б охопити всю проблематику та напрями досліджень спеціальності «Історія та археологія», а з іншого – із значно вужчою науково-тематичною скерованістю наукових досліджень здобувачів, яка сфокусована на регіональній історії та історії Центрально-Східної Європи. Рекомендовано звузити прописаний фокус ОНП до фактично існуючої і активно впроваджуваної в УжНУ науково-дослідної проблематики та гармонійно поєднати її із освітнім компонентом програми.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

В цілому має місце відповідність визначеному критерію, а наявний недолік не є суттєвим з оглядом на те, що хоча цілі та унікальність ОНП сформульовані доволі узагальнено і бракує чіткості формулювання регіонального або проблемного контексту, в практиці реалізації ОНП відповідні аспекти простежуються цілком чітко: підтверджується домінування у науково-дослідницькій тематиці здобувачів ОНП регіональної тематики та тематики, пов'язаної з історією країн, з якими Закарпаття мало тісні історичні та культурні зв'язки; наявний тісний зв'язок науково-дослідної тематики здобувачів із давно сформованими в УжНУ науковими історичними школами гунгаристики, богемістики та словакістики.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП (2019) становить 35 кредитів ЄКТС, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25359>). ОНП містить передбачені п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (затверджений Постановою КМУ №261 від 23.03.2016 р.) компоненти, які забезпечують набуття необхідних компетентностей, проте, обсяг фахових нормативних освітніх компонентів є недостатнім. Фахова освітня підготовка, яка покликана сформуванню глибинні знання із спеціальності, забезпечується лише одним обов'язковим нормативним ОК – «Спеціальність історія та археологія, як освітня та наукова спеціальність» обсягом 4 кредити (рекомендований мінімум фахової підготовки становить 12 кредитів). Обсяг нормативного ОК фахової підготовки за обсягом менший (4 кредити) ніж запропоновані ОНП вибіркові ОК (6 кредитів). Загальнонаукові (філософські) компетентності, спрямовані на формування системного наукового світогляду, забезпечуються навчальним курсом «Теорія та методологія класичної та сучасної науки» обсягом 4 кредити, що відповідає нормі (4–6 кредитів). Блок навчальних дисциплін, які формують універсальні навички дослідника та науково-педагогічного працівника, має загальний обсяг 9 кредитів, що відповідає нормі (не менше 6 кредитів): «Презентація наукових результатів та управління науковими проектами» (3 кредити), «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять» (3 кредити), «Сучасні інформаційні технології» (3 кредити). Формування мовних компетентностей для провадження освітньо-наукової діяльності іноземною мовою забезпечуються ОК «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» обсягом 6 кредитів, що відповідає нормі (6–8 кредитів) Вибіркова складова ОНП містить 2 із 8 ОК на вибір та має обсяг 12 кредитів, що складає 34,3 % загального обсягу, що також відповідає нормі.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми містить необхідні структурні елементи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25359>). Аналіз структури навчального плану та змісту ОК засвідчив, що вони належним чином забезпечують формування загальнонаукових, універсальних та мовних компетентностей дослідника і не забезпечують здобуття глибинних знань із спеціальності. Блок фахових нормативних дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/25327>) представлений лише однією навчальною дисципліною методологічного спрямування «Спеціальність історія та археологія, як освітня та наукова спеціальність»(ОК.06). Як видно із матриць відповідності, більшість ПРН, які покликані формувати ФК 1 – ФК 9, забезпечуються саме нею. Значна частина ПРН та ФК із спеціальності формується вибілковими дисциплінами (ВК 1.1 – ВК 2.2) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/25348>), з яких здобувач має практичну можливість вибрати лише дві. У здобувачів також відсутня можливість узгодити індивідуальну освітню траєкторію, яка б передбачала можливість поглибленого вивчення близьких до теми наукового дослідження навчальних дисциплін методологічного, джерелознавчого чи подієвого характеру. Окремі розділи виписані не зовсім коректно та виходять за межі можливостей ОНП. Так, зокрема, у розділі 4 (Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання профілю ОНП) зазначено, що ОНП забезпечує підготовку законодавців, вищих державних службовців, керівників підприємств, установ і організацій, проте, фахові компетентності такого скерування не передбачені програмою і не забезпечені ОК та ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз профілю ОНП, освітніх компонентів та їх логічної послідовності, матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП та матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП засвідчив, що зміст ОНП належним чином забезпечує формування загальнонаукових компетентностей і недостатньо забезпечує підготовку фахових компетентностей (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25359>). Предметна область спеціальності «Історія та археологія» представлена лише одним обов'язковим нормативним компонентом (ОК. 6) обсягом 4 кредити.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОНП забезпечує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача шляхом надання права обрати два із запропонованих восьми вибіркового навчальних курсів. Обсяг вибіркового курсів у загальній структурі освітньої компоненти ОНП складає 12 кредитів ЄКТС із 35, що становить 34,3 % і відповідає пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту». Існуюча в УжНУ практика вільного вибору вибіркового дисциплін обмежується умовою, що той чи інший ОК може викладатися, якщо його обрала більшість здобувачів. ОНП не передбачає можливість вибору ОК із ОП інших спеціальностей та освітніх рівнів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП 2019 р. не містить нормативної освітньої компоненти практичної підготовки науково-педагогічних кадрів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25359>). ОНП 2016 р. таку компоненту у формі виробничої педагогічної практики мала. У ОНП 2019 р. згідно матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП та матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП практична фахова підготовка забезпечується ОК. 04 «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять». Аналіз робочої програми даної навчальної дисципліни засвідчив, що її форма і зміст сфокусовані на засвоєнні теоретичного матеріалу та не забезпечують необхідної фахової практичної підготовки (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25333>). У 2020 р. було повернуто вилучену у 2019 р. асистентську педагогічну практику та збільшено обсяг ОНП до 40 кредитів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз структури навчального плану та робочих програм навчальних дисциплін засвідчив, що формування соціальних (soft skills) навичок у здобувачів ОНП забезпечується через як окремі ОК, так і спеціальні форми та методи навчання. Формуванню критичного мислення здобувачів сприяє ОК. 2 «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії»; здатності навчатися протягом усього життя ОК. 4 «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять»; адаптивності ОК. 1 «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»; соціального інтелекту ОК. 3 «Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності». Формуванню різного роду соціальних навичок також сприяють такі форми початкової роботи, як семінарські та практичні заняття, колоквиуми, вебінари, апробація наукових результатів навчання на різного роду наукових заходах і під час занять тощо.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для ОНП відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг навчального часу за ОНП «Історія та археологія» (2019 р.) складає 35 кредитів ЄКТС (1050 годин), з яких обсяг аудиторних занять для здобувачів денної та вечірньої форм навчання становить 396 годин (37 %), а обсяг самостійної роботи – 654 години (63 %), що відповідає нормі (від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу аспіранта). Тижневе аудиторне навчальне навантаження здобувачів зосереджене лише на першому році навчання і складає у першому семестрі 21 годину, а в другому 20 годин на тиждень, що дозволяє ефективно поєднувати аудиторні та самостійні форми роботи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25359>). Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного ОК, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації ОНП, а також питомої ваги в навчальному процесі семінарських занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів, становить не більше ніж 3/4 загального обсягу навчального часу, відведеного для засвоєння кожного ОК, що теж відповідає нормі. При цьому немає навчального плану заочної форми навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Навчання за дуальною формою освіти на ОНП «Історія та археологія» в УжНУ не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОНП в кредитах ЄКТС відповідає нормі; має місце належне забезпечення підготовки загальнонаукових універсальних дослідницьких та мовних компетентностей іноземною мовою; частка вибіркового ОК у загальній структурі ОНП складає 34,3 %; ОНП забезпечує належний рівень набуття соціальних навичок.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Окремі розділи профілю ОНП виписані некоректно і виходять за межі її можливостей; предметна область спеціальності представлена лише одним обов'язковим нормативним ОК обсягом 4 кредити; ОНП не передбачає можливості вибору ОК із ОП інших спеціальностей та освітніх рівнів; запропоновані НП вибіркової дисципліни здебільшого не узгоджуються із науково-дослідницькою тематикою здобувачів. Рекомендовано збільшити обсяг ОНП за рахунок збільшення нормативних навчальних дисциплін із спеціальності з 4 до 12 кредитів; розширити перелік вибіркового ОК та узгодити його із тематикою наукових досліджень здобувачів; передбачити можливість вибору вибіркового ОК із інших ОП та освітніх рівнів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень E

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає визначеному критерію, але вищезазначені недоліки є суттєвими і перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, проте, можуть бути усунуті в одnorічний термін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11081>). Вони розроблені відповідно до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2020 р., затверджених наказом МОН України від 11 жовтня 2019 р. № 1285. Підготовка докторів філософії за ОНП «Історія та археологія» здійснюється за очною (денною, вечірньою) та заочною формою навчання. До вступу допускаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). Вступні випробування до аспірантури складаються з: вступного іспиту із спеціальності; вступного іспиту з іноземної мови; презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням їх особливих освітніх потреб. Перелік питань для фахового вступного випробування з історії (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9616>) та Програма вступного випробування з «Іноземної (англійської, німецької, французької) мови» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9656>) розміщені на офіційній сторінці Відділу аспірантури і докторантури. Під час зустрічі із здобувачами ОНП скарг на процедуру вступу та зарахування до аспірантури не було.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Аналіз Правил прийому до аспірантури та докторантури (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11081>), Програми фахового вступного випробування з історії (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9616>) та Програми вступного випробування з «Іноземної (англійської, німецької, французької) мови» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9656>), зустрічі із здобувачами, гарантом та НПП засвідчили, що в УжНУ відлагоджена ефективна система відбору аспірантів, яка дозволяє виявити належний рівень початкових вхідних фахових компетентностей. Складання фахового вступного випробування з історії передбачає відбір за критерієм ґрунтовних знань із спеціальності; іспиту із іноземної мови – володіння іноземною мовою на рівні B2, що

дозволяє відібрати здобувачів із достатніми мовними компетентностями; презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень дозволяють забезпечити відбір із належними універсальними навичками дослідника; для абітурієнтів, які вступають на ОНП з іншої галузі (спеціальності), передбачене додаткове вступне випробування, за результатами якого вони допускаються до вступного іспиту із спеціальності. Рівень початкових (вхідних) компетентностей, які передбачені програмами вступних іспитів, відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання здобувачів ступеня доктор філософії в УжНУ регулює «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>). Пункт 6.11. даного Положення передбачає, що Вчена рада Університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін, обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. Перезарахування навчальних дисциплін (зарахування кредитів ЄКТС, визнання результатів навчання) після стажування в рамках академічної мобільності відбувається у порядку, встановленому Постановою Кабінету Міністрів України № 579 від 12.08.2015 р. та Вченою радою Університету. Перезарахування навчальних дисциплін здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Окремі питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулює «Положення про академічну мобільність» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>) та «Положенням про перезарахування кредитів» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>). Всі документи, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, розміщено на офіційному сайті ЗВО та знаходяться у відкритому доступі. Практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, на даній ОНП не застосовувалася.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в УжНУ регламентуються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>), яке розміщене на офіційному сайті ЗВО і доступне всім учасникам освітнього процесу. Процедура чітка і зрозуміла. Практика визнання результатів навчання у неформальній освіті на ОНП «Історія та археологія» не застосовувалася.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Програма вступних випробувань із фаху містить чіткий перелік питань; в якості елемента вступного випробування використовуються презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень; наявні механізми визнання результатів навчання в інших ЗВО та в неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Має місце певне обмеження можливостей визнання результатів навчання, набутих аспірантом в інших ЗВО, лише нормативними (обов'язковими) ОК. при браку можливості визнання результатів навчання, набутих аспірантом в інших ЗВО, які можуть бути зараховані як дисципліни вільного вибору. Рекомендовано розширити можливості зарахування результатів навчання, набутих в інших ЗВО, на дисципліни вільного вибору.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвим і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>) на ОНП «Історія та археологія» підготовка здобувачів здійснюється на очній (денній, вечірній) та заочній формах навчання. Освітній процес згідно пункту 5.4. даного Положення здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, науковий семінар, практична підготовка, контрольні заходи. Основними видами навчальних занять є: лекція, практичне заняття, індивідуальне заняття, консультація. Співвідношення видів навчальних занять регламентується навчальним планом у залежності від форми навчання та особливостей ОК. Згідно НП 2019 р. здобувачі ОНП мають 182 години лекційних занять (17,3%), 214 годин практичних занять (20,4 %), 654 години самостійної роботи(62,3%). Таке співвідношення видів навчальних занять та аудиторної і самостійної роботи дозволяє збалансувати різні види та форми теоретичного навчання і ефективно використати заявлені в Таблиці 3 форми і методи навчання. Очевидним недоліком ОНП 2019 р. є те, що вона не передбачала асистентської виробничої практики, яка покликана сформулювати основні практичні ФК науково-педагогічного працівника. Як засвідчив аналіз робочих програм навчальних дисциплін, які викладаються на ОНП, досягнути належного практичного досвіду, як це передбачено ПРН, у повній мірі вони не дозволяють. Тому в 2020 р. педагогічну практику було повернено до ОНП. Для досягнення програмних результатів навчання ОНП використовується поєднання словесних, наочних та практичних методів навчання, до яких відносяться: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, інтерактивний, частково-пошуковий, дослідницький, що відтворено у Таблиці 3. Матриця відповідності. На зустрічах із НПП та здобувачами з'ясовано, що під час навчальних занять перевага надається методам проблемного викладу, частково-пошуковому та дослідницькому, які забезпечують формування компетентностей, що є визначальними для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Застосовані на ОНП методи навчання і викладання в цілому відповідають вимогам студентоцентрованого навчання і сприяють досягненню поставлених цілей та ПРН. На ОНП організований процес документального оформлення та аналізу опитувань здобувачів щодо відповідності цілей та програмних РН вимогам студентоцентрованого підходу й принципам академічної свободи (https://docs.google.com/forms/d/1g_TW2d6DaJxR4zGtJxUdStjMIE4gkUWExyVBVRAzYb8/edit?ts=5e68d65b#responses). Аналіз результатів моніторингу ефективності навчання за ОНП використовується НПП під час коригування власних стратегій викладання та методів навчання. Академічна свобода здобувачів вищої освіти реалізується під час вибору тем наукових досліджень, тем навчальних занять та ІНДЗ у межах ОК, виборі вибіркових курсів та форм і методів навчання тощо.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Згідно пункту 3.10. «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>) інформація про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю міститься у індивідуальному навчальному плані здобувача, який укладається на основі ОНП та НП, погоджується з науковим керівником та затверджуються Вченою радою факультету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури. Експертною групою під зустрічей з фокус-групами здобувачів, наукових керівників та НПП підтверджено, що усім учасникам освітнього процесу інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається своєчасно, що вона доступна та зрозуміла. Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання у межах окремих ОК поміщена в ОНП «Історія та археологія» і робочих програмах навчальних дисциплін, що розташовані на офіційній сторінці ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/25326>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Експертною групою встановлено, що в УжНУ на ОНП «Історія та археологія» широко застосовується практика поєднання навчання і дослідження в процесі навчання через інтеграцію освітньої та наукової компоненти. Підбір ОК, їх змістове і тематичне наповнення, підбір форм і методів навчання адаптовані до потреб провадження науково-пошукової діяльності здобувачів і корелюються із їх науковою тематикою. Більшість нормативних ОК циклу

загальної підготовки та вибіркового циклу фахової підготовки зорієнтовані на формування ФК, необхідних для провадження здобувачами практичної наукової роботи. За свідченням НПП, робочі програми навчальних дисциплін щороку адаптуються до затвердженої наукової тематики здобувачів. Під час зустрічі із аспірантами з'ясовано, що навчальні заняття фокусуються на методологічних, джерелознавчих, історіографічних та проблемних аспектах тем їхнього дослідження, а форми проведення занять дозволяють апробувати їм власні наукові результати. Позитивним досвідом, який дозволяє поєднувати навчання і наукову роботу, є тісна інтеграція ОК ОНП з науковою тематикою профільних кафедр, яка в свою чергу, узгоджується із тематикою аспірантів. Здобувачі фактично з першого року долучаються до практичної наукової роботи у якості учасників різного роду наукових проєктів та конференцій, зокрема, проєкту «Промоція ремісництва і гастрономії як невід'ємних складових культурної спадщини Карпатського євро регіону – КРАТАС» № HUSKROUA/1702/3.1/0027, який реалізується в рамках Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна. Вдалим прикладом поєднання навчання і наукової роботи є також досвід аспірантів Куцова К.О., який виступив з доповіддю на міжнародній конференції «Kominternaa Střední Evropa» у м. Прага, 3 жовтня 2019 р.; Ігнатолі М.М., який виступив з доповіддю на міжнародній науковій конференції «Утворення першої Чехословацької республіки та її вплив на долю народів Центрально-Східної Європи» у м. Ужгород, 18-19 жовтня 2018 р.; Офіцинського Ю.Р., який підготував монографію «Сучасна російсько-українська війна (за матеріалами газети «The New York Times» 2013 – 2017 років)»; Дегтярьової Е.В., яка підготувала у співавторстві монографію «Архітектура Ужгорода. Австро-угорська доба» тощо.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Ознайомлення із навчально-методичним забезпеченням і опитування у фокус-групах дають підстави стверджувати, що на ОНП «Історія та археологія» в УжНУ здійснюється регулярне та системне оновлення змісту освіти. Це оновлення відбувається на рівні внесення змін до структури та переліку ОК, на рівні оновлення змісту робочих програм навчальних дисциплін та на рівні запровадження нових форм і методів навчання. Структурні зміни до ОНП після її ліцензування у 2016 р. вносилися у 2019 р., та обговорюються зараз. Останнє оновлення робочих програм навчальних дисциплін було здійснене у 2019 р. у зв'язку із внесенням змін до ОНП; чергове оновлення готується у зв'язку із розглядом його нового проєкту. ВНЗ проводить послідовну політику щодо необхідності регулярного оновлення змісту навчальних дисциплін, що визначено у «Методичних рекомендаціях з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/21495>). З цією метою в УжНУ регулярно проводяться науково-методичні семінари щодо обговорення проблем якості вищої освіти та освітньої діяльності. Оновлення змісту освіти відбувається із врахуванням всіх зацікавлених сторін: здобувачів, НПП та роботодавців. Питання оновлення змісту освіти обговорюється на засіданнях групи забезпечення, кафедр, методичних комісій та вчених рад. НПП під час перегляду навчально-методичного забезпечення керуються результатами опитування аспірантів і роботодавців (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/26878>), яке проводиться щорічно, та результатами опитування Відділу моніторингу якості освіти, методологічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/educ_dep-dep_mon_ed_qual). Серед завдань даного відділу – вивчення, узагальнення та впровадження передового досвіду щодо удосконалення навчально-методичної роботи, у тому числі оновлення змісту освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

УжНУ активно впроваджує інтернаціоналізацію освітнього та наукового процесу і зробив його одним із пріоритетних напрямів діяльності. Про це свідчить «Стратегія інтернаціоналізації ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20139>), згідно якої науково-педагогічні працівники та аспіранти всіляко заохочуються до участі у міжнародних проєктах, конференціях, форумах, симпозіумах, проведення спільних наукових розробок. Для реалізації Стратегії ДВНЗ «УжНУ» має укладені міжнародні угоди про співпрацю з низкою ЗВО країн Вишеградської групи (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-partners>). Прикладом успішної інтернаціоналізації діяльності ЗВО є міжнародна академічна мобільність здобувачів ступеня доктор філософії ОНП «Історія та археологія». Впродовж 2018–2019 рр. в рамках програми Erasmus+аспіранти Мандрик Є.О., Офіцинський Ю.Р., Анісімова В.С., Лутак Є.В. проходили стажування в Католицькому університеті м.Ружомберок (Словацька Республіка), а аспірант Босак Е.-Т.І. – в рамках стипендіальної програми уряду Республіки Польща для молодих вчених, – у Вроцлавському університеті (Польська Республіка). У 2019–2020 рр. в рамках Visegrad Scholarship Program – 2019 пройшов науково-дослідне стажування у Карловому університеті (Чеська Республіка) аспірант Куцов К.О. До засвоєння міжнародного досвіду залучаються і НПП. Упродовж 2016–2020 рр. в рамках різних міжнародних наукових програм проходили науково-педагогічне стажування у ЗВО країн Вишеградської групи Гарант ОНП доц. Шніцер І.О. та наукові керівники аспірантів доц. Данилець Ю.В. та доц. Кічера В.В. Під час зустрічей ЕГ із фокус-групами здобувачів та НПП з'ясовано, що набутий досвід та отримані під час стажування результати активно застосовуються у науковій та освітній діяльності. Разом із тим, до міжнародної академічної мобільності були залучені далеко не всі із 41 здобувача, наявних на ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами є сбалансоване поєднання видів навчальних занять та аудиторної і самостійної роботи; використання групового та індивідуального підходу у виборі форм, методів та засобів навчання з урахуванням особливостей контингенту аспірантів, рівня їх підготовки, професійних інтересів, психологічних особливостей; тісний взаємозв'язок між науковою тематикою здобувачів, наукових керівників та профільних кафедр; постійне оновлення ОНП та навчально-методичного забезпечення; наявність системи моніторингу якості освіти; тісні наукові контакти із освітньо-науковими установами сусідніх країн; участь здобувачів та НПП у міжнародних наукових проектах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

До міжнародної академічної мобільності та міжнародних наукових проектів залучені далеко не всі 41 здобувачі, наявні на ОНП. Рекомендується ширше залучати здобувачів ОНП до відповідних активностей.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначений недолік не є суттєвим і не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, оскільки механізм залучення здобувачів до міжнародної академічної мобільності та міжнародних наукових проектів у ЗВО є налагодженим і динаміка розширення такого залучення є позитивною.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Результати опитувань слухачів ОНП відображають загальну задоволеність наявною інформацією про програму на рівні 82,1 %, однак опитування не включало окремих питань, присвячених задоволенню інформуванням про форми й критерії оцінювання (https://docs.google.com/forms/d/1g_TW2d6DaJxR4zGtJxUdStjMIE4gkUWExyVBVRAzYb8/edit?ts=5e68d65b#responses). Під час спілкування з експертною групою здобувачі освіти запевнили, що брали участь у вказаному вище опитуванні. До того ж, вони висловили задоволення термінами та ясністю інформування про контрольні заходи та критерії оцінювання завдань. Здобувачі повідомляли, що на першій парі з предмету викладач зазвичай оголошує критерії та форми контрольних заходів, які прописуються в робочих програмах кожного предмету. Форми поточного і підсумкового контролю містяться у навчальному плані, що відповідає пункту 3.10 «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «УжНУ» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262) та іншим вимогам нормативних документів ЗВО, які є загальнодоступними на сайті ЗВО. Серед згаданих документів такі: «Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074), «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952). Розклад заліків та екзаменів щосеместру заздалегідь визначається відділом аспірантури та докторантури відповідно до навчального плану й затверджується на кафедрі, яка також щороку затверджує зміст контрольних заходів (питання для тестів, білетів екзаменів та заліків тощо). Під час експертизи було з'ясовано, що контрольні засоби оцінювання не переривалися у зв'язку з пандемією коронавірусної хвороби. Зокрема, есе та інші письмові роботи надсилалися здобувачами в електронній формі. Переважно заходи оцінювання відбуваються через програму Zoom та платформу Moodle.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти для спеціальності на сьогодні відсутній. Здобувачі освіти запевнили, що атестація зазвичай відбувається у формі дискусії.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>). Зокрема, документ деталізує процедури поточного та підсумкового контролю на рівні модулів та семестрів. Окрім цього, правила проведення контрольних заходів деталізовано у «Положенні про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>) та «Положенні про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>). Під час експертизи учасники дискусій переконали експертну групу в тому, що випадків оскарження результатів та інших конфліктних ситуацій під час контрольних заходів оцінювання на ОНП не було. Водночас, нормативні документи ЗВО передбачають процедури оскарження результатів, існує окремий «Порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання в ДВНЗ «УжНУ». Порядок повторного проходження контрольних заліків окремо регулюється «Положенні про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>). Процедури врегулювання конфліктних ситуацій містяться у «Положенні про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Під час спілкування із учасниками освітнього процесу експертна група переконалася, що засади академічної доброчесності та етика цитувань доносяться до здобувачів освіти як у формальних документах, так і під час курсів з академічного письма, індивідуального спілкування з науковими керівниками, окремих заходів, таких як конференції, лекції на тему доброчесності. Документами щодо політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності у ЗВО є такі: «Етичний кодекс ДВНЗ «Ужгородський національний університет»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>), «Положення про академічну доброчесність в «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>). Підвищення обізнаності з основами академічної доброчесності відбувається і серед викладачів, зокрема, гарант програми Шніцер І. О. успішно пройшов онлайн курс «Академічна доброчесність в університеті» та проводить окремі консультації для здобувачів. Задля недопущення плагіату університет задіює інструменти Strikeplagiarism.com (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/fakultety-uzhnu-matymut-zmogupereviryty-naukovi-roboty-Strikepla.htm>) (договір про закупівлю: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2019-03-22-000564-c>) та Unicheck (договір про закупівлю: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2020-04-16-002602-a>). Відповідну перевірку здійснює Центр наукометрії при бібліотеці університету. Існує можливість здійснювати всі перевірки віддалено, а результати надсилаються на електронну пошту. Ця послуга є безкоштовною. Доступ до ресурсу Unicheck мають гарант програми та члени робочої групи ОНП. Перед публікацією всі наукові роботи викладачів та аспірантів підлягають перевірці, однак рідко практикується перевірка монографій.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів, критерії оцінювання контрольних заходів здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими і дозволяють встановити досягнення результатів навчання у цілому та для окремого освітнього компоненту, а також оприлюднюються заздалегідь.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Хоча у наявній документації і зазначені види робіт, які підлягають перевірці на наявність плагіату, та відповідальні за організацію такої перевірки особи, сам механізм здійснення такої перевірки чітко не виписаний. Рекомендується у нормативних документах чіткіше прописати цей механізм.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП має належний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.2 та 5.3. Зважаючи на наведені сильні сторони та наявність несуттєвого недоліку за підкритерієм 5.4, експертна група дійшла висновку, що освітньо-наукова програма відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП, дозволяє досягти цілей та результатів програми, що підтверджується наданими відомостями про відповідність фахового досвіду й публікацій навчальним дисциплінам, які вони викладають. Зазначений факт підтверджує надане під час експертизи доповнення до Таблиці 2 форми самооцінювання. Надані на запит експертів відомості про досвід наукової та науково-педагогічної діяльності викладачів ОНП свідчать про відповідність ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. До викладання на ОНП залучаються викладачі найвищого наукового рівня зі значним педагогічним стажем.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час спілкування з науково-педагогічним складом ОНП з'ясовано, що процедури добору викладачів є прозорими і відповідають «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10570>). Зазначений порядок передбачає чіткі та високі вимоги до професіоналізму викладачів; на основі цих вимог Вченою радою приймається рішення про обрання на посаду науково-педагогічного працівника. У згаданому документі не відображено врахування відгуків здобувачів про задоволеність діяльністю викладачів. Під час експертизи керівник відділу кадрів зазначила, що результати відповідного опитування здобувачів не враховуються при підписанні нового договору з викладачами. Водночас керівництво ЗВО та програми повідомляли, що відгуки здобувачів враховуються у неформальному порядку. Оголошення про конкурс на вакансії публікується в місцевому виданні «Новини Закарпаття» і після місяця від опублікування починається розгляд списку претендентів на засіданні кафедри.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В результаті зустрічі із роботодавцями експертна група переконалася, що вони долучаються до організації та реалізації освітнього процесу через внесення пропозицій щодо наповнення ОНП, проведення спільних конференцій та досліджень, надання можливостей для стажування здобувачів, проведення гостьових лекцій. У числі роботодавців, які долучаються до реалізації ОНП, представники Національного інституту стратегічних досліджень, Державного архіву Закарпатської області, Закарпатського музею народної архітектури та побуту, Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти, природничо-гуманітарного коледжу ДВНЗ «УжНУ».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Учасники фокус-групи запевнили, що вони як професіонали-практики та експерти у відповідних галузях долучаються до викладання на ОНП. Зокрема, практик музейної галузі Коцан В.В. є водночас і роботодавцем (директор Закарпатського музею народної архітектури та побуту) і викладачем програми, а також науковим керівником аспіранта Рекрутняка М.Я., який також працює у зазначеному музеї. Викладає та здійснює керівництво дисертаційними дослідженнями директор Центру міжнародної безпеки та євроатлантичної інтеграції УжНУ Тодоров І.Я. З гостьовими лекціями виступала і радниця при Дирекції стратегічних досліджень Національного

інституту стратегічних досліджень Мітрянєва С.І. До викладання залучаються українські та зарубіжні історики, наприклад, д.і.н., проф. Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка Волошин Ю.В у 2018 році проводив семінар “Усна історія як метод і джерело”.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Під час експертизи було встановлено, що в ЗВО створено можливості для професійного розвитку викладачів, які визначені у «Положенні про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>). Довгострокове та короткострокове (семінари, тренінги, вебінари, “круглі столи” тощо) підвищення кваліфікації відбувається через власні програми та у співпраці з іншими організаціями не рідше, ніж раз на 5 років. Під час фокус-груп науково-викладацький склад ОНП запевнив експертну групу, що нормативно передбачені заходи з професійного розвитку не є лише формальністю, а дійсно відбуваються як в Україні, так і за кордоном. Наприклад, д.і.н., проф. Жулканич Н.М. пройшла стажування в Національному педагогічному університеті ім. М.Драгоманова (2019 р.), к.і.н., доц. Данилець Ю.В. – в Католицькому університеті м. Ружомберок (Словаччина, 2018 р.), к.і.н., доц. Шніцер І.О. – в Пряшівському університеті (Словаччина, 2016). На офіційний запит ЕГ гарант ОНП завантажив документи, що підтверджують участь науково-педагогічного складу в закордонних стажуваннях.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Результати фокус-груп свідчать про те, що в ЗВО існує дієва система заохочення викладацької майстерності, що передбачає нематеріальні та фінансові стимули. Зокрема, проводиться щорічне рейтингування викладачів за окремими галузями та преміювання лідерів рейтингу. Ці заходи закріплені у таких документах, як «Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421>), «Розпорядження про преміювання авторських колективів» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/23024>). Окремі премії також виплачуються за наукові публікації, що індексуються наукометричними базами Scopus і Web of Science. Розмір виплати коливається від 4 до 12 тис. грн. в залежності від імпаکت-фактору журналу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Варто відзначити високий рівень співпраці з роботодавцями в реалізації цілей ОНП і залучення до викладання професіоналів-практиків.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

У «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ДВНЗ «УжНУ» та інших документах не передбачено врахування відгуків здобувачів про задоволеність діяльністю викладачів. Рекомендується внести до відповідних нормативних документів положення, що дозволяють б враховувати відгуки здобувачів освіти про задоволеність викладанням при підписанні договорів із викладачами.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначений недолік не є суттєвим і не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, оскільки в цілому процедура конкурсного добору викладачів є прозорою, а відгуки здобувачів на практиці враховуються у неформальному порядку.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час інтерв'ю головний бухгалтер університету Вовчанська Р.І. зазначила, що фінансові ресурси ОНП формуються за рахунок бюджетних і позабюджетних коштів (грантів, благодійних внесків). Матеріально-технічні ресурси, які використовуються для реалізації ОНП, в цілому знаходяться на належному рівні. Навчальний процес відбувається в аудиторіях факультету історії та міжнародних відносин (головний корпус університету). Здобувачі мають доступ до археологічного музею з бібліотечними зібраннями, реставраційної майстерні, музею історії університету, археологічної та етнографічної лабораторії, які знаходяться в цьому ж корпусі. Наукова бібліотека університету представлена фондovими зібраннями, які становлять понад 1,5 млн. одиниць зберігання. Здобувачі ОНП мають вільний доступ до фондів та електронних каталогів наукової бібліотеки університету. В університеті діє локальна мережа з доступом до Інтернету (стаціонарного та WI-Fi). Дисципліни ОНП забезпечені підручниками, посібниками, навчально-методичними матеріалами. До послуг здобувачів – пункти громадського харчування, гуртожитки, стадіон, спортивно-оздоровчий комплекс, басейн, санаторій-профілакторій, гірськолижна база, поліклініка. При поселенні у гуртожитки враховується сімейне положення здобувачів ОНП. Загалом вивчення документації, перегляд відеоматеріалів і результати інтерв'ювання дозволяють стверджувати, що фінансові, матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення ОНП забезпечують досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Проведені інтерв'ю, вивчення документації дозволяють зробити висновок, що в цілому університет забезпечує безоплатний доступ до бібліотечного фонду, навчальної, наукової та спортивної баз університету. В університеті є електронний репозитарій, централізований доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, ресурсу LIBRARIA. Кожний студент за індивідуальним логіном та паролем має доступ до сторінки, де розміщені навчально-методичні матеріали для ОНП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та відеоогляд дозволяють стверджувати, що університет вдало використовує свій потенціал, зокрема, існування медичних факультетів, піклується про відповідність освітнього середовища потребам забезпечення безпечних та комфортних умов для життя та здоров'я здобувачів, що дозволяє їм задовольняти свої потреби та інтереси. Діють Відділ з питань охорони праці (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_of_lab_prot), соціально-психологічна служба (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy). Остання проводить безкоштовні індивідуальні консультації для здобувачів та працівників установи. Функціонує студентська поліклініка. На факультеті історії та міжнародних відносин здійснюється планове переоснащення аудиторного фонду, в якому проводяться заняття здобувачів ОНП.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Загалом університет забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП. Під час інтерв'ю із адміністративним персоналом завідувачка відділом аспірантури та докторантури (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/science-aspirant>) Дешко Н.В. підтвердила подану у відомостях СО інформацію відносно того, що відділом надається консультативна підтримка здобувачів ОНП. Водночас, під час інтерв'ю із здобувачами було виявлено, що вони недостатньо обізнані щодо своїх можливостей, зокрема, матеріальної підтримки відряджень. Загальний аналіз проведених інтерв'ю та робота з документами показали необхідність корегування функцій відділу аспірантури та докторантури у зв'язку із запровадженням підготовки докторів філософії. В університеті діє Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9199>) та Рада молодих вчених (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/science-cou_of_young_sci). Під час інтерв'ю головний бухгалтер університету Вовчанська Р.І. зазначила, що нещодавно прийнято рішення про матеріальне стимулювання здобувачів PhD програм в університеті. Університет регулярно подає кандидатури здобувачів для нагородження стипендіями Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів. Система інформаційної підтримки здобувачів освіти

стосується широкого спектру освітніх і позаосвітніх питань. В інтерв'ю здобувачі відмітили інформаційну та консультативну підтримку відділу Міжнародних зв'язків відносно питань академічної мобільності; відповідна інформація знаходиться у вільному доступі (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-ir_grants). Соціально-психологічна служба (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy) надає безкоштовну консультативну та соціальну підтримку здобувачам вищої освіти та працівникам університету. В ході зустрічі із представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів керівниця Центру гуманітарно-виховної роботи (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_hum_ed_work/about) Яцьків М.Ю. підтвердила інформацію, подану у відомостях СО відносно надання допомоги у працевлаштуванні випускників університету, проведення тренінгів з правил складання резюме, надання інформації про вакансії, організації інтерв'ю з роботодавцями, консультації щодо напрямів діяльності та вимог компаній-роботодавців тощо. Центром проводяться щорічний «Ярмарок вакансій» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-zakarpatiski-pratsedavtsi-proponuvaly-vakansiyi-studentam.htm>) та зустрічі з потенційними роботодавцями.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час інтерв'ювання була надана інформація, що серед здобувачів ОНП відсутні особи з особливими потребами. В університеті діє наказ відносно порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та представників інших маломобільних груп населення (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>). Враховуються потреби здобувачів з особливими сімейними потребами, які мають можливість індивідуальної освітньої траєкторії та спеціального поселення до гуртожитків. Під час інтерв'ювання гарант ОНП Шніцер І.О. зазначив, що питання забезпечення умов інклюзивної освіти залишається актуальним і потребує подальшої уваги, зокрема, в головному корпусі університету.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час інтерв'ювання підтверджуються наведена у відомостях СО інформація відносно чіткості і зрозумілості політики і процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних у тому числі із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією. Статут університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>), Положення про академічну доброчесність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), Антикорупційна програма (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22895>), Етичний кодекс (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>), План заходів, спрямованих на запобігання, протидію та виявлення корупції (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22901>), Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>) впроваджують принципи забезпечення підходів до навчання та викладання на засадах взаємодовіри та поваги науково-педагогічних працівників та здобувачів. Під час інтерв'ювання ректор університету Смоланка В.І. підтвердив інформацію, подану у відомостях СО, що на ОНП, яка акредитується, конфліктних ситуацій, пов'язаних із корупцією, не було. Водночас, ректор зазначив, що університет має досвід у вирішенні проблем щодо корупції. Здобувачі відзначили, що інформація щодо процедури вирішення конфліктних ситуацій є доступною для усіх учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Прийняті Антикорупційна програма та План заходів, спрямованих на запобігання, протидію та виявлення корупції дозволяють проводити відповідну системну роботу. Керівництво університету має позитивний досвід вирішення проблем, пов'язаних із проявами корупції. Університет вдало використовує потенціал медичних факультетів; для обслуговування здобувачів ОНП діє поліклініка. Соціально-психологічна служба надає безкоштовну консультативну та соціальну підтримку здобувачам вищої освіти та працівникам університету. До послуг здобувачів ОНП – розвинута соціальна інфраструктура (пункти громадського харчування, гуртожитки, стадіон, спортивно-оздоровчий комплекс, басейн, санаторій-профілакторій, гірськолижна база).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Певним недоліком є виявлена недостатня обізнаність здобувачів щодо деяких своїх можливостей, зокрема, стосовно одержання матеріальної підтримки відряджень. Рекомендується (передусім – відділу аспірантури та докторантури) звернути увагу на розширення відповідної інформативної підтримки здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначений недолік не є суттєвим і не перешкоджає досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОНП регулюються «Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18747>). До початку процедури акредитації вже була зроблена низка кроків щодо перегляду ОНП, і результатом стало затвердження нової редакції ОНП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27467>), проєкт якої зберігається у відкритому доступі на сайті університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24745>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі є партнерами в процесі перегляду ОНП та інших процедурах забезпечення якості ОНП, що засвідчується як інтерв'юванням самих здобувачів та представників органів студентського самоврядування, так і результатами вивчення сайту та документації ЗВО. Позиція здобувачів з'ясовується, зокрема, через анкетування. На сайті ЗВО присутня анкета для здобувачів (https://docs.google.com/forms/d/1g_TW2d6DaJxR4zGtJxUdStjMIE4gkUWExyVBVRazYb8/edit?ts=5e68d65b#), а також представлені результати опитування (https://docs.google.com/forms/d/1g_TW2d6DaJxR4zGtJxUdStjMIE4gkUWExyVBVRazYb8/edit?ts=5e68d65b#responses). На факультетському рівні питання внутрішнього забезпечення якості ОНП розглядає вчена рада факультету історії та міжнародних відносин, до складу якої входять і здобувачі цієї ОНП. Як зазначили під час інтерв'ю здобувачі, їхня позиція береться до уваги під час перегляду освітньої програми; зокрема, в затвердженому новому варіанті ОНП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27467>) за пропозицією здобувачів відбулося скорочення кількості аудиторних годин та виділення більшої кількості часу на виконання дисертаційного дослідження. Водночас, включення здобувачів до складу робочої групи ОНП значно б підсилило їх роль у процесах перегляду ОНП та інших процедурах забезпечення якості ОНП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Інтерв'ювання роботодавців, адміністрації та викладачів, ознайомлення з документацією підтверджують відомості СО щодо того, що роботодавці беруть участь в експертній оцінці якості ОНП й надають пропозиції щодо їх удосконалення. Для роботодавців розроблена спеціальна анкета (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScT9Pl9zRvyRjGXkEk9qEgMVTkyzKPY2r1MURj_j1QQECKl3Q/viewform). Під час інтерв'ю роботодавці наголосили, що випускники аспіранти-історики працюють за фахом і мають високу кваліфікацію. Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_hum_ed_work/about) забезпечує зворотній зв'язок із роботодавцями під час проведення щорічних спільних заходів (круглих столів, бізнес-тренінгів, майстер-класів, ярмарків кар'єри тощо). Керівник Центру Яцьків М.Ю. наголосила, що робота цього структурного підрозділу університету направлена на активізацію скоординованої співпраці між освітою, владою, роботодавцями та громадою у формуванні професійних вмінь та навиків випускників, що є можливим завдяки співпраці з Закарпатською обласною службою зайнятості, обласною владою та громадськими активістами. Практикуються різні форми наукової співпраці з роботодавцями (наукове консультування, організація наукових конференцій тощо). Разом із тим, поки відсутнє об'єднання роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За ОНП, яка акредитується, жодного випуску ще не здійснено. Відповідно, ще немає осіб, чий кар'єрний шлях міг би бути відстежений. Разом із тим, з випускниками інших ОП співпрацює Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_hum_ed_work/about).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В університеті діє відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/educ_dep-dep_mon_ed_qual), який керується "Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм" (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>) та "Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти" (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18747>). Під час проведених інтерв'ю була підтверджена інформація, подана у відомостях СО, відносно існування в університеті практики своєчасного реагування на виявлені недоліки в ОНП, що забезпечена на університетському, факультетському, кафедральному, викладацькому рівнях та на рівні здобувачів. На університетському рівні практика такого реагування реалізується ректоратом, вченою радою, Радою молодих вчених та Вченою радою. На факультетському рівні – через вчену раду, декана факультету, його заступників, науково-методичну раду факультету. На кафедральному рівні – завідувачем кафедри. На викладацькому рівні та рівні здобувачів – через їх персональне залучення до обговорення та вирішення питань удосконалення освітнього процесу; забезпечення фактичної реалізації заходів щодо нагальних питань забезпечення якості освіти. В університеті діє Відділ ліцензування та акредитації, завданням якого є здійснення комплексу заходів щодо підготовки, організації, супроводу та проведення ліцензування й акредитації напрямів підготовки (спеціальностей). Під час інтерв'ю керівник Відділу ліцензування та акредитації Гапак Т.С. зазначила, що мала безпосереднє відношення до складання відомостей СО. Водночас, ознайомлення з цим документом не дає можливості мати повну картину відносно ОНП. На сторінці Інфо-центру розміщений poradnik щодо заповнення форми відомостей (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21421>), який є далеким від повноти і досконалості.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП підлягає первинній акредитації, тож з'ясування, чи враховані зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, наразі не актуальне. Водночас, університет вже має досвід акредитацій, що проводяться Національним агентством, в тому числі і PhD програм. Керівник відділу моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу Штимак А.Ю. підкреслив, що в цілому в університеті наразі налагоджується практика загального обговорення зауважень та рекомендацій, сформульованих під час акредитацій освітніх програм.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В університеті продовжує формуватися культура якості. Підтверджуються відомості СО відносно того, що учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП; питання якості ОНП розглядаються на засіданнях кафедр, Вченої ради факультету, Ради молодих вчених та Вченої ради університету. В структурі університету діє окремий підрозділ, відповідальний за забезпечення якості освіти – відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/educ_dep-dep_mon_ed_qual).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування забезпечує зворотній зв'язок із роботодавцями, активно співпрацює із Закарпатською обласною службою зайнятості, обласною владою та громадськими активістами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Здобувачі формально не входили до складу робочої групи ОНП. Порадник щодо заповнення форми відомостей про СО, розміщений на сторінці Інфо-центру ЗВО, є далеким від повноти і досконалості, що вплинуло на якість підготовлених відомостей про СО по ОНП, яка акредитується. Рекомендовано включити здобувачів до складу робочої групи ОНП, що значно б підсилило їх роль у процесі перегляду ОНП та інших процедурах забезпечення якості ОНП. Рекомендовано вдосконалити Порадник щодо заповнення форми відомостей про СО, наявний на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими та доступними. Вони визначаються Статутом університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>), Положенням про академічну доброчесність (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), Положенням про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>), Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>), Порядком підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії та доктора наук (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26539>), Правилами внутрішнього розпорядку (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>). Права та обов'язки здобувачів, що навчаються за кошти фізичних та юридичних осіб прописані у їх контрактах. Представлені нормативно-правові акти та інші документи, які оприлюднені на офіційному веб-сайті університету, чітко та зрозуміло регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. До початку процедури акредитації вже була зроблена низка кроків щодо перегляду ОНП і результатом стало затвердження нової редакції ОНП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27467>), проєкт якої знаходиться у відкритому доступі на сайті університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24745>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

У липні 2020 р., тобто ще до початку роботи ЕГ, було завершено процедуру останнього перегляду ОНП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27467>): Вчена рада університету затвердила змінену ОНП "Історія та археологія" для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Проєкт прийнятої ОНП знаходиться у відкритому доступі на сайті університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24745>). Загалом в університеті сформована практика оприлюднення на офіційному веб-сайті відповідних проєктів ОНП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139>) з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час аналізу матеріалів сайту було встановлено, що інформація про ОНП, що акредитується, розміщена на сторінці Інфо-центру відділу аспірантури та докторантури (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139>) і знаходиться у відкритому доступі з метою інформування здобувачів ОНП та інших зацікавлених осіб. Навчальні плани здобувачів, силабуси, програма науково-педагогічної практики містять достовірну інформацію в обсязі, достатньому для інформування зацікавленої сторони. Здобувачі під час інтерв'ювання підтвердили, що в університеті існує практика оперативного оприлюднення інформації через соціальні мережі. Гарант ОНП підтвердив, що діє прямий зв'язок між здобувачами та гарантом у вигляді створеної групи у соціальній мережі.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Університет своєчасно оприлюднює інформацію не тільки через офіційний сайт, але і через соціальні мережі. Основні правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими та доступними; в університеті сформована практика оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті проектів ОНП з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Навігація по сайту ЗВО є не достатньо зручною, що дещо ускладнює пошук інформації. Рекомендація: вдосконалити навігацію по офіційному сайту.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП в цілому відповідає визначеному критерію, а виконання зазначеної рекомендації лише покращить реалізацію ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст освітньо-наукової програми в цілому відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку. Під час зустрічей з експертною групою аспіранти висловили задоволеність змістом ОНП та рівнем їх підготовки, про що свідчать і результати опитування (https://docs.google.com/forms/d/1g_TW2d6DaJxR4zGtJxUdStjMIE4gkUWExyVBVRAzYb8/edit?ts=5f5f8bcd#responses). Разом із тим, роботодавці на зустрічах згадували про брак відчуття тонкощів педагогіки та практики спілкування зі студентами у здобувачів. Втім, у відповідь на зауваження роботодавців було відведено 3 кредити ЄКТС на курс "Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять" і в 2020 р. повернуто педагогічну практику.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Тематика дисертацій аспірантів у більшості випадків відповідає напрямкам досліджень їх наукових керівників, зокрема, темам публікацій, що підтверджується наданою під час експертизи таблицею відповідності наукових досліджень. Однак серед тем дисертацій здобувачів наявні й далекі від профільних напрямків досліджень наукових керівників та решти науково-педагогічного персоналу ОНП. Серед таких дисертацій – «Партизанські формування Конфедерації під час Громадської війни у Сполучених Штатах Америки (1861-1865)» аспіранта Паппа К.С. Втім, слід зазначити, що в останні роки набору слухачів на ОНП спостерігається відхід від практики затвердження таких тем.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Університет організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики здобувачів. Університетом започатковано видання Наукового вісника Ужгородського університету, серія «Історія», який входить до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України (<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-rishen-atestacijnoyi-kolegiyi-ministerstva-vid-15-zhovtnya-2019-roku>). Аналіз документів, наданих гарантом ОНП Шніцером І.О., що завантажені в систему Національного агентства, підтвердив інформацію відомостей СО відносно того, що здобувачі користуються можливостями апробації результатів наукових досліджень на сторінках цього видання. Зокрема, впродовж 2018–2019 рр. здобувачами ОНП було опубліковано 13 наукових статей. Університет виступає ініціатором та організатором міжнародних наукових форумів; зокрема, у жовтні 2018 р. відбулася міжнародна наукова конференція «Утворення першої Чехословацької республіки та її вплив на долю народів Центрально-Східної Європи»; у березні 2019 р. – міжнародна наукова конференція «Карпатська Україна – незалежна держава». Під час інтерв'ю здобувачі підтвердили відомості СО відносно того, що університет у межах ОНП створює умови для проведення наукових досліджень і забезпечує можливість апробації їх результатів. Зокрема, здобувачам надано доступ до інформаційних баз даних (безкоштовний доступ до Scopus, Web of Science, ресурсу LIBRARIA). Під час інтерв'ю головний бухгалтер Вовчанська Р.І. зазначила, що університет надає відрядження здобувачам, що сприяє розв'язанню проблеми проведення наукових досліджень.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

В університеті успішно реалізується «Стратегія інтернаціоналізації» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20139>). Факультет історії та міжнародних відносин успішно та не перший рік (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/projects-tool_of_integ) співпрацює з низкою ЗВО країн Вишеградської групи. Представники кафедр і здобувачі ОНП беруть участь у підготовці грантових заявок, виконанні міжнародних досліджень тощо. Здобувачі ОНП приймають участь у міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях в Україні та за кордоном. Зокрема, здобувач Куцов К.О. виступив з доповіддю на міжнародній конференції «Kominterna a Střední Evropa» у м. Прага 3 жовтня 2019 р.; здобувач Ігнатюла М.М. виступив з доповіддю на міжнародній науковій конференції «Утворення першої Чехословацької республіки та її вплив на долю народів Центрально-Східної Європи» у м. Ужгород 18-19 жовтня 2018 р. тощо. В рамках Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна здобувачі приймають участь у науково-дослідному проєкті «Промоція ремісництва і гастрономії як невід'ємних складових культурної спадщини Карпатського євро регіону – КРАТАС» № HUSKROUA/1702/3.1/0027 (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/projects-kragas>). Факультет історії та міжнародних відносин і в цій співпраці демонструє сталі стосунки: і ще впродовж 2007–2013 рр. реалізовувався проєкт «Інтерактивна інституційна співпраця. Історія, традиції і культура без кордонів» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/projects-intinstcoop>). Прикладом успішної інтернаціоналізації діяльності університету є міжнародна академічна мобільність здобувачів ОНП. Впродовж 2018–2019 рр. здобувачі Мандрик Є.О., Офіцинський Ю.Р., Анісімова В.С., Лутак Є.В. проходили стажування в Католицькому університеті м. Ружомберок (Словацька Республіка) в рамках програми Erasmus+. Аспірант Босак Е.-Т.І. проходив стажування у Вроцлавському університеті (Польська Республіка) в рамках стипендіальної програми уряду Республіки Польща для молодих науковців.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Експертна група пересвідчилася, що наукові керівники є активними дослідниками, про що свідчить перелік публікацій, які вказуються у завантажених на офіційний запит документах з інформацією про науково-педагогічний персонал. Регулярній публікації наукового доробку сприяє участь у колективних дослідницьких проєктах, таких як «Historical, confessional, national, economic and cultural development of the Greek Catholic Church in Slovakia in 1818–1918» (доц. Кічера В.В.), «Промоція ремісництва і гастрономії як невід'ємних складових культурної спадщини Карпатського євро регіону – КРАТАС» (проф. Тодоров І.Я., доц. Керецман Н.П., доц. Гуцул В.М.). Також наукові керівники знаходять ресурси для реалізації індивідуальних дослідницьких проєктів, зокрема, доц. Данилець Ю.В. працює над проєктом «Православна церква на Підкарпатській Русі та в Східній Словаччині за часів Першої та Другої Чехословацької Республіки» в рамках Вишеградського фонду.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Згідно з пунктом 7.2 «Положення про академічну доброчесність в «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>) порушення академічної доброчесності може потягнути за собою відрахування аспірантів або ж звільнення викладачів з роботи. Варто відзначити, що на ОНП є приклади підвищення обізнаності щодо особливостей дотримання принципів академічної доброчесності не тільки серед здобувачів, а й серед НПП. Зокрема, гарант програми проходив відповідний онлайн-курс. Учасники фокус-груп з аспірантами та науковими керівниками запевнили експертну групу, що на ОНП панує нульова толерантність до плагіату, а наукове керівництво особами, які вдавалися б до порушень академічної доброчесності, є неможливим.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Серед позитивних практик слід відмітити спроможність університету організаційно та матеріально забезпечити для здобувачів в межах ОНП апробацію результатів наукових досліджень завдяки випуску фахового наукового видання, включеного до категорії “Б” – Наукового віснику Ужгородського університету, серія «Історія». У фаховому виданні університету для здобувачів ОНП публікація результатів досліджень є безкоштовною. Крім того, у здобувачів з'явилась можливість отримати з преміального фонду університету матеріальну винагороду за публікації в наукометричних виданнях. В університеті успішно реалізується “Стратегія інтернаціоналізації”. Факультет історії та міжнародних відносин має успішний досвід співпраці з низкою ЗВО країн Вишеградської групи та реалізації Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна. Експертна група засвідчує можливість ЗВО сформувати відповідні разові спеціалізовані вчені ради для атестації здобувачів, які проходять підготовку за ОНП 032 Історія та археологія.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

До міжнародної академічної мобільності та міжнародних наукових проектів залучені далеко не всі 41 здобувачі, наявні на ОНП. Рекомендується ширше залучати здобувачів ОНП до відповідних активностей.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Освітньо-наукова програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, оскільки механізми залучення здобувачів до міжнародної академічної мобільності та міжнародних наукових проектів у ЗВО є налагодженим і динаміка розширення такого залучення є позитивною.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Всі заплановані зустрічі відбулися; вони проходили у робочій доброзичливій атмосфері. В цілому університет має потенціал для розвитку ОНП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Константінова Вікторія Миколаївна

Члени експертної групи

Шваб Анатолій Георгійович

Сабура Олег Ігорович